Kitaaba Daani’el - Lakkoofsa Kudha Sagal】

Hiika Raajii Dubbii “Sa’aatii” Kitaaba Daani’el Keessatti Qabu

Jeff Pippenger
2023-12-14

Jechi “sa’aatii” jedhu, kan Kakuu Moofaa keessatti kitaaba Daani’el qofa keessatti argamu, yeroo hundumaa murtii gosa tokkoo wajjin walitti hidhata qaba. Boqonnaa sadii keessatti immoo seera Dilbataa bakka bu’a; xiyyeeffannaan isaa mallattoo waraanaa, jechuunis Shadraaq, Meeshaak fi Abednegoon bakka buufame, irratti ta’a.

In chapter four it represents the arrival of the warning of the first angel’s message in 1798. When used the second time in chapter four, it represented the opening of the investigative judgment on October 22, 1844. In chapter four, the two usages of the word “hour” represent the history of the first and second angels’ messages from 1798 until 1844. That history is the history of the seven thunders of Revelation ten. The seven thunders are represented by the two times the word “hour” is employed in chapter four, and therefore also represents the history of the third angel from 1989, until the soon-coming Sunday law.

Boqonnaa shanaffaa keessatti, jechi “sa’aatii” akkasumas seera Dilbataa ni bakka bu’a; garuu achitti xiyyeeffannaan isaa dhuma mootummaa jahaffaa raajii Macaafa Qulqulluu, jechuun Ameerikaa, akkuma dhuma mootummaa jalqabaa raajii Macaafa Qulqulluu, jechuun Baabilon, fakkeenyaan mul’ifametti irra jira. Boqonnaa sadaffaa keessatti, xiyyeeffannaan mallattoo ibidda keessaa ture; garuu boqonnaa shanaffaa keessatti xiyyeeffannaan isaa qooda Belshaazaarii fi murtii isaa addaa irra jira, jechuunis Daani’el dhuma irratti seenaa keessatti galuun mallattoo sana fakkeessu iyyuu.

Seera Dilbataatti, “sa’aatiin” kennamuu Nabuukadnezar fi duuti Belshaazaar bakka buufamu. “Sa’aatiin” boqonnaa afur keessatti akka banamuu murtiiatti bakka buufame, banamuu murtii qorannoo Onkoloolessa 22, 1844 irratti adda baasa; akkasumas banamuu murtii raawwachiisummaa Seera Dilbataatti adda baasa. Innis jechuun, ta’e banamuun kitaabota murtii mana qulqullummaa samii keessaa Onkoloolessa 22, 1844 irratti, yookaan jalqabni murtii Waaqayyoo warra fayyina didan irratti fidamu, jalqaba murtii raawwachiisummaa Seera Dilbataatti; akeekkachiisni murtii dhi’aatu keessaa kamiyyuu Daani’el boqonnaa afur keessatti yeroo jalqabaatiif jechi “sa’aatii” itti fayyadameen bakka buufama; jalqabni dhugaan gosoota murtii lamaan keessaa kamiyyuu immoo yeroo lammaffaatiif jechi “sa’aatii” boqonnaa afur keessatti itti fayyadameen bakka buufama.

Dubbii naannoo jecha “sa’aatii” isa Daanyel itti fayyadameef kenname inni jechi kun “polysemy” ta’uu isaati. Polysemy jechuun jecha hiika garaagaraa qabu, hiikawwan sun hundinuu mata-duree tokko jalatti walitti qabamuu danda’an jechuudha. Yeroo shan Daanyel jecha “sa’aatii” fayyadamu hundatti, hundinuu murtiitti kan agarsiisan ta’us, tokkoon tokkoon isaanii gama adda addaa murtii haaloo deebii Waaqayyoo, isa murtii raawwachiiftuu Isaa jedhamee waamamu,

yookaan murtii qorannaa Waaqayyoo keessatti Inni eenyu akka fayyu yookaan akka hin fayyine murteessaa jiru irratti xiyyeeffatu. Murtiin qorannaa kan Onkoloolessa 22, 1844 jalqabe ta'uus ta'e, murtiin raawwachiiftuu kan Seera Dilbata dhufuuf jedhu sanaan jalqabu ta'uus ta'e, murtiileen lamaan iyyuu uumamaan isaanii adeemsa keessa kan guddachaa deemanidha. Murtiin haaloo deebii Waaqayyoo, yookaan murtiin raawwachiiftuu Isaa, Seera Dilbata irraa jalqabee suuta suutaan jabaachaa deema; dhuma irratti cufiinsa yeroo qorannaa namaa fi dha'ichawwan torban isa dhumaa irra ga'a.

Boqonnaan shanaffaa Daani'el jecha "sa'aatii" jedhu fayyadamuudhaan murtii raawwachiisummaa Waaqayyoo, akkuma du'a Beelshaazaar fi xumura saba inni bulchaa tureen bakka buufame sana, ibsa.

> Yeruma sana tokkotti quba harka namicha tokkoo ba'anii masaraa mootichaatti, iddoo ibsaan jiru dura, shuukummaadhaan dibame san irratti barreessan; mootichis kutaa harka sanaa isa barreessaa ture ni arge. Daani'el 5:5.

Murtiin raawwachiisaa seera Dilbataa irratti jalqaba; kunis akkasuma Nebukadnezaar suuraa warqee sana kennuudhaan mul'ifameera; garuu "sa'aan" sun caalaatti waa'ee bilisumma saba Waaqayyoo keessatti balaa seera Dilbataatiin dhufu sanaa ti. Murtiin raawwachiisaan sagaagaltuu Xiiroos irratti, akkasumas Ameerikaa Gamtoomanii irratti, seera Dilbataa irratti jalqaba; kunis "sa'aa" kitaaba Daani'el keessatti fakkeenya murtiiti.

> Ani sagalee keessaa sagalee biraa akkana jedhee dubbatu nan dhaga'e; Yaa saba koo, cubbuu ishee keessatti qooda akka hin qabaannetti, dha'icha ishee irraas akka hin hirmaannetti, ishee keessaa ba'aa. Cubbuuwwan ishee hamma samii ga'aniiru; Waaqayyos jal'ina ishee yaadateera. Akkuma isheen isiniif deebiste, isheedhaafis deebisaa; hojii ishee akkuma ta'e sanaan dachaa lama isheedhaaf kennaa; xoofoo isheen guutte keessatti, isheedhaaf dachaa lama guutaa. Akkuma isheen of ulfeessitee qananiidhaan jiraatte, hamma sana dhiphinaa fi gadda isheedhaaf kennaa; isheen garaa ishee keessatti, "Ani mootittii ta'ee teessoo irra nan taa'a; haadha hiyyeessaa miti; gaddas matumaa hin argu" jetti. Kanaafuu dha'ichi ishee guyyuma tokko keessatti ishee irra in ga'a; duuti, gaddi, beelliis; ibiddaanis guutumaan guutuutti in gubatti; Gooftaan Waaqayyo ishee irratti murteessu humna-qabeessaadha. Mootonni lafaa warri ishee wajjin sagaagalanii qananiidhaan jiraatanis, yeroo aara gubamuu ishee argan, isheedhaaf in boo'u, isheedhaafis in wawwaatu; dhiphina ishee sodaachuudhaan fagoo dhaabbatanii, "Wayyoo, wayyoo magaalaa guddittii Baabilon, magaalaa jabduu! sa'aatii tokko keessatti murtiin kee dhufeera" jedhu. Mul'ata Yohaannis 18:4–10.

Seerri Dilbataa Ameerikaa keessatti ba'u, kan jalqaba murtii raawwachiisaa ta'e, kan immoo adeemsa irraa gara fuulduraatti deemuun raawwatamu, "sa'aatii" keessatti jalqaba; innis sa'aatii ijoolleen Waaqayyoo warri amma iyyuu Baabilon keessa jiran mallattoo olka'aatiin waamaman keessaa itti ba'an dha. Inni "sa'aatii" murtiin "magaalaa guddittii sana, Baabilon" irratti dhufu dha. Murtiin ishee, jecha "sa'aatii" jedhuun fakkeeffame, yeroo hoolonni Waaqayyoo warri kaan Baabilon keessaa waamaman itti ba'an ni haguuga.

> And in that **day** there shall be a root of Jesse, **which shall stand for an ensign** of the people;

> **to it shall the Gentiles seek**: and his rest shall be glorious. And it shall come to pass in that **day**, *that* the Lord shall set his hand again **the second time** to recover the remnant of his people, which shall be left, from Assyria, and from Egypt, and from Pathros, and from Cush, and from Elam, and from Shinar, and from Hamath, and from the islands of the sea. And **he shall set up an ensign for the nations**, and shall assemble the outcasts of Israel, and gather together the dispersed of Judah from the four corners of the earth. Isaiah 11:10–12.

Gooftaan sochii ergamaa isa jalqabaa keessatti bara 1844tti namoota Baabilon keessaa waame; ergamaan lammaffaan seenaa sanaas guyyoota dhumaa keessatti irra deebi'amee ni raawwatama, yeroo "Waaqayyo haftee saba isaa deebisee argachuuf yeroo lammaffaatiif harka isaa diriirsu." Hafteen saba isaa inni "deebisee" keessaa waamaa jiru sun mallattoo miti; mallattoon immoo "hidda Issey" ti, inni akka "mallattoo" ka'ee dhaabatu, isa "Sablammoonni barbaadan." Waaqayyo yeroo lammaffaatiif saboota Baabilon keessaa ni waama.

Inni jalqaba raawwachuudhaan jalqaba "warra Israa'el keessaa ari'aman," warra "Yihudaa bittinnaa'an" ta'an walitti ni qaba; isaanis yeroo guyyaa sadii fi walakkaa karaa irratti du'anii ciisuu isaanii Mul'ata boqonnaa kudha tokko keessatti ibsame sana dhuma irratti walitti qabaman, isaan "qarqara afurii lafa irraa" dhufu; karaan sunis sulula Hisqi'eel kan lafee du'aa fi goggogaa keessa darba.

"Sa'aatiin" murtiin raawwachiisaa "Baabilon" magaalaa "guddoo" irratti jalqabu, "sa'aatii" "kirkira lafaa guddaa" Mul'ata boqonnaa kudha tokko keessatti ibsame sanauma dha. Murtiin raawwachiisaa Waaqayyoo "sa'aatii" sana irratti jalqaba; sababiin isaas, Mul'ata boqonnaa kudha tokko keessatti, namoonni kuma torba "sa'aatii" kirkira lafaa keessatti ni ajjeefamu. Kumni torban sun "namoota jajjaboo hundumaa" Nebukadnezaar warra Shaadraak, Meshaak fi Abedenegoo gara ibidda boba'aa yeroo iddoo isaa caalaa "si'a torba" ho'ifametti darban keessaa du'aniin bakka buufame turan. Warraaqsa Faransaay keessatti "kumnni torban" sun mootummaa Faransaay, yookaan namoota isaa jajjaboo bakka bu'a ture. Boqonnaa shan keessatti Belshaazaar qofatu hin ajjeefamin, waraanni isaas ni barbadaa'e. "Sa'aatiin" seera Dilbataa ari'atama ummanni Waaqayyoo gara ibiddaatti darbamuun bakka buufame sana jalqaba; garuu yeroo wal fakkaatu sanatti murtii raawwachiisaa Waaqayyoo magaalaa guddoo Baabilon irratti jalqabuus mallatteessa.

Innis sa'aatii "yeroo" kirkira lafaa guddaa Mul'ata boqonnaa kudha tokkoffaa keessatti ibsameetis dha; yeroo lafeewwan duraan du'anii, bineensa boolla gad fageenyaa keessaa ba'een daandii irratti ajjeefaman, akka mallattoo ol qabamanii samii keessaa ol fudhatamanitti. Achittis immoo "yeroon" sunuma yeroo Wayyoon sadaffaan, inniis malakata torbaffaa ta'e, afuufamuudha. Malakanni torbaffaan Wayyoo sadaffaadha; kaayyoon malakata Wayyoo isa dhumaa sanaas warra waaqeffannaa Dilbataa dirqisiisan irratti murtii fiduu qofa utuu hin ta'in, saboota illee aarsuudha. Wayyoon sadaffaan, malakatni torbaffaan, fi saboonni aarfachuun, hundinuus mallattoolee gahee raajii Islaamaa irratti dubbatanidha; isaan hundinuus "yeroo" kirkira lafaa guddaa keessa kaa'amaniiru.

> Isaanis sagalee guddaa samii keessaa, "As ol kottaa" isaaniin jedhu dhaga'an. Isaanis

> duumessa keessa ta’anii gara samii ol ba’an; diinonni isaaniis isaan argan. Sa’aatii sanumatti lafti kirkire guddaan ta’e; kutaan kudha keessaa tokko magaalattii ni kufe; kirkira lafaa sanaanis namoota keessaa kuma torba ni ajjeefaman; hafan immoo ni sodaatan, Waaqayyoo samii ulfinaas ni kennan. Wayyoon lammaffaan darbeera; kunoo, wayyoon sadaffaan daftee dhufaa jirti. Ergamaan torbaffaanis malakata afuufe; sagaleewwan gurguddaan samii keessatti akkana jedhan, “Mootummoonni biyya lafaa mootummaa Gooftaa keenyaatii fi Kiristoos isaatii ta’aniiru; innis bara baraa hamma bara baraatti ni mootummaa.” Jaarsoliin digdamaa afuris warri teessoo isaanii irratti fuula Waaqayyoo dura taa’an fuula isaanii irratti kufanii Waaqayyoon waaqeffatan; akkana jedhanii, “Yaa Gooftaa Waaqayyo Hundumaa Danda’u, isa jiru, isa ture, isa dhufu, humna kee guddaa fudhattee mootummaa waan jalqabdeef si galateeffanna. Saboonni ni aaran, dheekkamsi kees dhufeera, yeroo warri du’an itti murtaa’anis dhufeera; garboota kee raajotaaf, qulqullootaaf, warra maqaa kee sodaataniif, xinnaa fi gurguddaaf, gatii isaanii kennuufis; warra lafa balleessan balleessuufis.” Mul’ata 11:12–18.

Lafee Yaa’iiqeel “duumessa keessatti gara samii ol ba’u; diinonni isaaniis” “sa’aatii” sanatti “isaan” argu; yeroo muuziqaan Nebukadnezar taphachuu jalqabu, sagaagaltuun Xiiroos faarfannaa jalqabdu, Israa’el gantuunis sirbuu jalqabutti. Israa’el gantuun raajicha sobaa bakka bu’aa jirti; mootichi Nebukadnezar bineensa guddaa sana, sagaagaltuun Xiiroosis bineensa sana bakka bu’u. Sirbichi seenaa Eliyaas keessatti raajota Ba’aalii fi raajota bosona keessaa fakkeenyaan agarsiifameera. Akkasumas sirba Saalomee, intala Herodiyaas keessatti fakkeenyaan mul’ifameera. Ba’aal waaqa dhiiraa sobaa ti; Ashtaarot immoo raajota bosona keessaa kan waaqa dubartii ta’e dha. Isaan lamaan walitti ta’anii waldaa (dubartittii) fi mootummaa (dhiira) walmakaa bakka bu’u. Isaan lamaan walitti ta’anii raajicha sobaa kan Ameerikaa bakka bu’u. Saalomeen akka raajichi sobaan intala Room ta’e ibsiti; fakkeenyi isaas walmakaa waldaa fi mootummaa kan Yunaayitid Isteetis keessatti argamu dha.

> Kanaaf yeroo sanaa Kaldoonni tokko tokko dhiyaatanii Yihuudota irratti himatan. Isaanis akkana jedhanii Mooticha Nebukadnezaaritti dubbatan: Yaa mootii, bara baraan jiraadhu. Ati yaa mootii, akka namni hundinuu sagalee gaanfaa, ulullee, kiraaraa, saaqibuutii, faarsitii, fi dulsiimeerii, akkasumas gosa muuziqaa hundumaa yeroo dhaga’u sujuudee fakkii warqee sana waaqeffatu ajaja baafatteerta; namni immoo sujuudhee waaqeffachuu baatu kam iyyuu boba’aa ibidda ho’aa keessatti darbatamuu qaba. Yihuudota muraasni ati hojii bulchiinsa biyya Baabilon irratti muudde jiru; isaanis Shaadraak, Meeshaak, fi Abednego dha; namoonni kun, yaa mootii, siif ulfina hin kennine; isaan waaqota kee hin tajaajilan, fakkii warqee ati dhaabde sanaas hin waaqeffatan. Daani’el 3:8–12.

Sa’aatii sana keessatti, diinonni Shadraak, Meeshaak fi Abedneegoo mallattoo bineensichaa fudhachuu akka didan argan; achiis murtii ajajame sana akka raawwatamuuf mooticha kadhatan. Sa’aatii sana keessatti, seerri Dilbataa, kan bineensa lafa irraa ka’u (kirkira lafaa) dura dhaabatuu fi sochii raasu sana ta’e, dheekkamsi fi aariin Nebukadnezaar mul’atanii jiru.

> Then Nebuchadnezzar in *his* rage and fury commanded to bring Shadrach, Meshach, and Abednego. Then they brought these men before the king. Daniel 3:13.

Ari’atni inni ragaan Waaqayyoo lamaan irratti raawwatamu (Shadraak, Meeshaakii fi Abeenegoo), yeroo isaan sagaduu didanitti raawwatama; yookaan akkuma Mul’ata boqonnaa kudha tokkoffaan ibsu—miilla isaanii irratti dhaabbatu.

> Booda guyyaa sadii fi walakkaa booddee Hafuuri jireenyaa kan Waaqayyo biraa dhufe isaan keessa seene; isaanis miilla isaanii irra dhaabbatan; warra isaan argan hunduma irrattis sodaan guddaan bu’e. Isaanis sagalee guddaa samii keessaa, “As ol kottaa” jedhu dhaga’an. Isaanis duumessa keessatti gara samiitti ol ba’an; diinonni isaanii immoo isaan ilaalaa turan. Mul’ata 11:11, 12.

Isaan gombifachuudhaa didanii, akka loltoota jajjaboo Hisqi’eelitti miilla isaanii irratti dhaabatu. Isaan yeroo ergaa mallattoo sana fudhatanii itti aansee labsanitti ni dhaabatu; ergaan sunis Ameerikaa keessatti walitti dhufeenya waldaa fi mootummaa hundeeffamuu isaa morma, seerri Dilbataa dhihoo keessatti akka dhufu akeekkachiisa, akkasumas murtiin adabbii Waaqayyoo deebii kennuufiif jedhu Islaama Wabii sadaffaatiin raawwatamuuf akka jedhu ifa godha. Ergaan Iyyisa Halkan Gidduu “iccitii” boqonnaa lammaffaa keessatti Daani’eelitti mul’ifameen bakka bu’a; yeroo ummanni Waaqayyoo kan dhuma baraa “dhugaa” sana keessatti hundeeffatanii qubatan, kirkirri lafaa dhihoo jiru isaan sochoosuu hin danda’u, sochoosanus hin danda’an.

> “Hojiin Battle Creek keessatti hojjetamu akkauma sirna isa tokko sanaati. Geggeessitoonni sanitarium keessatti warra amantii hin qabne wajjin wal makanii, isaanis gorsa isaanii keessatti hanga tokkootti simataniiru; garuu kun akka ija isaanii cufatanii hojii jalqabanii hojjechuu fakkaata. Isaan waan yeroo kam iyyuu nu irratti bu’u arguuf dandeettii qalbii addaan baasuu hin qaban. Hafuurri abdii kutannaa, waraanaa fi dhiiga dhangalaasuu tokko jira; hafuurri sunis hanga xumura yerooatti in dabala. Akkuma saba Waaqayyoo adda isaanii irratti mallatteeffamanitti—kun mallattoo yookaan chaappaa ijaan mul’atu miti, garuu dhugaa keessatti, yaadaanis ta’e hafuuraanis, akka hin sochooneef cimanii dhaabbachuu dha—akkuma saba Waaqayyoo mallatteeffamanii fi raafamaaf qophaa’anitti, inni ni dhufa. Dhugumatti, inni duraanuu jalqabameera. Murtoon Waaqayyoo amma lafa irra jira, akeekkachiisa nuuf kennuuf, akka waan dhufu beeknuuf.” Manuscript Releases, volume 10, 252.

Chaappaan jechuun mallattoo jalqabarratti namootaan argamuu hin dandeenye, garuu sanaa booddee hundumaan mul’atu agarsiisa. Yeroo sabni Waaqayyoo ergaa Iyya Barii Halkan Walakkaa fudhatu, isa boqonnaa lammaffaatti “iccitii” jechuun Daani’eelitti mul’ifameen bakka buufame sana, isaan “iccitii” fakkii bineensaa isa gara mallattoo bineensaatti geessu, kan murtii Waaqayyoo fidu, murtiin sunis karaa Islaamaatiin raawwatamu sana fudhataniiru. Kun yeroo “hafuurri abdii kutannaa, waraanaa fi dhiiga dhangalaasuu” dabalaa jiru keessatti ta’a. Yeroon sun amma dha. Kun yeroo hooggantoonni Adventizimii sababii jaamummaa Laa’odiiqeyaa irraa ka’een arguu hin dandeenye keessatti ta’a. Adeemsa chaappaatti, kan Iyya Barii Halkan Walakkaatti xumuramu keessatti, chaappaan adda isaanii irratti durboota ogeeyyii irratti maxxanfama, garuu hin mul’atu. Shaadraak, Meeshaakii fi Abednegoon warra akka haasa isaanii Nebukadnezaarii wajjin taasifaniin ibsameetti dhugaatti hundeeffaman bakka bu’u.

> Nebukadnezar dubbattee isaaniin akkana jedhe; “Yaa Shadraak, Meshaak, Abednaagoo, isin waaqolii koo hin tajaajiltanii, fakkii warqee ani dhaabeefis hin sagaddan jechuun dhugumaa? Egaa amma yommuu sagalee malakataa, ulullee, kiraaraa, saaqbuutii, psaaltii, dulsiimeerii, fi gosa muuziqaa hundumaa dhageessanitti kufitanii fakkii ani hojjedheef sagaddan yoo qophooftan, gaarii dha; garuu yoo hin sagadne ta’e, sa’aatii sanauma keessatti gara gidduu ibidda boba’aa ibiddaa isa guddaa keessatti darbamtan; waaqni isin harka koo keessaa baasu sun eenyu?” Shadraak, Meshaak, fi Abednaagon deebisanii mootichaan akkana jedhan; “Yaa Nebukadnezar, dubbii kana keessatti deebii siif kennuudhaaf yaaddoo hin qabnu. Yoo akkas ta’e, Waaqni keenya isa nu tajaajillu keessaa, inni boolla ibidda boba’aa sana keessaa nu oolchuu danda’a; yaa mootii, harka kee keessaas nu baasa. Garuu yoo akkas ta’uu baate iyyuu, yaa mootii, akka nu waaqolii kee hin tajaajille, fakkii warqee ati dhaabdes hin sagadne siif beekamaa haa ta’u.” Daani’el 3:14–18.

Thereafter the three worthies will manifest the seal of God that can be seen. Only those who first have the seal within that cannot be seen, will be involved with manifesting the seal of God in the time when it must be seen.

> Sana boodichisni guddaan aaree guutame; fuulli isaa immoo Shadaraak, Meshaak, fi Abednegoo irratti jijjiirame; kanaaf inni dubbatee, boolla ibiddaa sana akka yeroo hundumaa caalaa dachaa torba ho’ifamu ajaje. Innis namoota humna-qabeeyyii waraana isaa keessaa warra jajjaboo ta’an Shadaraak, Meshaak, fi Abednegoo hidhuudhaan boolla ibiddaa boba’u sana keessa akka darbatan ajaje. Ergasii namoonni kun uffata isaanii, surrii isaanii, gonfoo isaanii, fi uffata isaanii kan biraa wajjin hidhamanii gara gidduu boolla ibiddaa boba’u sanaatti darbataman. Kanaafis, sababii ajajni mootichaa ariifachiisaa turee fi boolli sun baay’ee ho’aa tureef, ibiddi ol ba’e sun namoota Shadaraak, Meshaak, fi Abednegoo ol fuudhanii geessan sana ajjeese. Namoonni sadeen kunis, jechuunis Shadaraak, Meshaak, fi Abednegoo, hidhamanii gara gidduu boolla ibiddaa boba’u sanaatti kufan. Ergasii Nebukadnezaar mootiin dinqisiifatee dafsee ka’e; innis gorsitoota isaatti dubbatee, “Nuti namoota sadii hidhamaa ta’an gara gidduu ibiddaa keessa hin darbannere?” jedhe. Isaanis mootichaaf deebisanii, “Dhuguma, yaa mootii,” jedhan. Inni deebisee, “Kunoo, ani namoota afur hiikaman, gidduu ibiddaa keessa deeman nan arga; miidhaanis isaan irra hin jiru; bifa isa afraffaasaas akka Ilma Waaqayyoo ti,” jedhe. Daani’el 3:19–25.

Ragaan lamaan, kan Shaadraaq, Meeshaaqii fi Abednaagoon bakka buufaman, achiis mallattoo akka faajjii ol kaafamu; achiis chaappaan ni mul’ata.

> “Hojiin qulqulluun hojii isaa cubbuu, qajeelummaa fi murtii irratti addunyaadhaaf amansiisuu dha. Addunyaan akeekkachiifamuu kan dandeessu, warri dhugaa amanan dhugaadhaan qulqulleeffamanii, qajeelchota ol’aanaa fi qulqulluu irratti hojjechaa, karaa ol’aanaa fi ulfina qabuun sarara adda baafamuu warra mootummaa Waaqayyoo eeganii fi warra isaan miillaan tuffatanii cabsan gidduu jiru mul’isuun qofaadha. Qulqulleessuun Hafuura Qulqulluu, warra chaappaa Waaqayyoo qaban fi warra guyyaa boqonnaa sobaa eegan gidduu garaagarummaa jiru ifa godha. Yommuu qormaanni dhufu, mallattoon bineensichaa maal akka ta’e ifatti ni mul’ata. Innis Dilbata eeguu dha. Warri dhugaa erga dhaga’anii booddee illee guyyaa kana akka qulqulluutti ilaaluu itti fufan, mallattoo nama cubbamaa sanaa baatu; inni yeroo fi

seerota jijjiiruuf yaade sanaa. Bible Training School, December 1, 1903.”

Yeroo seerri Dilbataa ba’u, Ameerikaan hojii raajii ishee raawwachuuf jecha gara Dhaabbata Mootummoota Gamtoomanii ni garagalta. Akka shubbisa Saalomeetiin bakka buufametti, dinqiiwwan isheen hojjettuun addunyaa gowwoomsuu qabdi. Yeroo isheen shubbisa gowwoomsaa ishee shubbiftu, sagaagaltuun Xiiros faarfannaa ishee ni faarfatti, orkistiraan Nebukadnezaaris muuziqaa ni taphata. Ameerikaan addunyaan faarfannaa sana akka fudhatuu fi fakkeenya sana duratti akka sagadu dirqisiisu keessatti dursa ni fudhatti.

> Anis bineensi kan biroo lafa keessaa ol ba’u nan arge; inni gaanfa lama akka hoolaatti qaba ture, akka jawweetti immoo dubbata ture. Inni aangoo bineensa isa jalqabaa hundumaa fuula isaa duratti hojjeta; lafaa fi warra ishee keessa jiraatanis bineensa isa jalqabaa, kan madaan isaa du’a geessisu fayye sana akka waaqeffatan godha. Inni dinqiiwwan gurguddoo ni hojjeta; hamma ibidda iyyuu samii irraa gara lafaatti ija namootaa duratti buusuutti. Dinqiiwwan sana, kan fuula bineensichaa duratti hojjechuu danda’e sanaan, warra lafa irra jiraatan ni gowwoomsa; warra lafa irra jiraatanis bineensa isa madaa billaadhaan madaa’ee garuu jiraate sanaaf fakkii akka tolchanitti itti hima. Innis fakkiin bineensichaa dubbachuu akka danda’u, akkasumas warri fakkii bineensichaa waaqeffachuu didan hundinuu akka ajjeefaman gochuuf, hafuura fakkii bineensichaaf kennuu danda’e. Inni namoota hundumaa, xinnaa fi gurguddaa, dureessaa fi hiyyeessa, bilisaa fi garba, harka isaanii mirgaatti yookaan adda isaanii irratti mallattoo akka fudhatan godha; namni mallattoo sana, yookaan maqaa bineensichaa, yookaan lakkoofsa maqaa isaa hin qabne bituu yookaan gurguruu akka hin dandeenye godha. Asitti ogummaan jira. Namni hubannaa qabu lakkoofsa bineensichaa haa lakkaa’u; inni lakkoofsa nama tokkooti; lakkoofsi isaas dhibba jaha, jaatamii ja’a. Mul’ata Yohaannis 13:11–18.

Bara dhumaa keessatti Gibxi addunyaa (yeroo sana Tokkummaa Mootummootiin bulfamu) bakka bu’a; garuu warra gargaarsaaf gara Gibxitti (Ameerikaa Yunaayitid Isteetis) garagalan irratti “Wayyoo”n tokko (mallattoo Islaamaa) labsameera. Yommuu namoonni sadan amanamoon boolla ibiddaa keessatti darbatamanii addunyaadhaaf alaabaa ta’anitti, boolli ibiddaa sun dhugumaan boolla ibiddaa Nebukadnezar miti.

> Isaan warra gargaarsaaf gara Gibxiitti bu’anitti; warra fardeen irratti irkatanitti, gaariiwwan irratti amanatanitti, sababii isaanii baay’ee ta’aniif; abbootii fardeenittis sababii isaanii jajjaboo guddaa ta’aniif; garuu Israa’el Isa Qulqulluu sana hin ilaalle, Waaqayyos hin barbaadne! Inni garuu isuma iyyuu ogeessa; hamaa ni fida, dubbii isaas duuba hin deebisu; mana warra hammina hojjetaniitti, gargaarsa warra jal’ina hojjetaniittis ni ka’a. Amma warri Gibxii namaa dha malee Waaqayyo miti; fardeen isaanii foonii dha malee hafuura miti. Yommuu Waaqayyo harka isaa diriirsutti, inni gargaaru ni kufa, inni gargaaramus ni kufa, hundinuu isaanii waliin ni badu. Waaqayyo akkana naan jedhee dubbateeraatii: akkuma leenci, ilmi leencaas boojuu isaa irratti aadu, yeroo tiksoota hedduun isa irratti waamamanitti sagalee isaanii hin sodaatu, iyyi isaaniitiinis of hin salphisu; akkasuma Waaqayyo Gooftaan maccaa Xiyooniif, tulluu isheetiifis loluuf ni bu’a. Akkuma simbirroon barrisaan, akkasuma Waaqayyo Gooftaan Yerusaalem ni eega; eegaa ishee ni oolcha; irra darbuu isaatiin ishee ni tiksa. Gara Isa ijoolleen Israa’el irraa gadi fagoo fincilanitti deebi’aa. Guyyaa sanatti namni hundinuu waaqolii tolfamoo meetii isaa, waaqolii tolfamoo warqee isaas, kan harki keessan

> cubbuudhaaf isiniif tolche, ni gataa. Ergasii Asoorichi goraadeedhaan ni kufa, garuu goraadee nama jabaa tokkoon miti; goraadeen nama gad-aanaa tokkoonis isa ni fixa miti; inni garuu goraadee sana duraa ni baqata, dargaggoonni isaas ni mo'amu. Sodaadhaan gara da'oo isaa jabaa sanaatti ni darba, bulchitoonni isaas alaabaa sanaan ni rifatu, jedha Waaqayyo inni ibiddi isaa Xiyoon keessa jiru, iddoon ibidda isaa Yerusaalem keessa jiru. Isaayaas 31:1–9.

Yerusaalem boolla inni addunyaan ilaaltu ta'a; isaanis keessatti namoota afur deemaa jiran ni argu.

> Achiis Nebukadnezaari afaan boolla ibidda boba'aa sanaatti dhi'aatee dubbate; akkanas jedhe, "Yaa Shaadraak, Meešaak, fi Abednegoo, tajaajiltoota Waaqa Waan Hundumaa Olii, kottaa ba'aa; asis kottaa." Ergasii Shaadraak, Meešaak, fi Abednegoo gidduu ibidda sanaa keessaa ba'an. Bulchitoonni, mootummaa irratti aangoo qaboonni, ajajtoonni, fi gorsitoonni mootichaa walitti qabamanii namoota kana ni argan; ibiddi qaama isaanii irratti humna hin qabne; rifeensi mataa isaanii tokko illee hin gubanne; uffanni isaaniis hin jijjiiramne; urgaan ibiddaas isaanitti hin hafne. Ergasii Nebukadnezaar dubbatee akkana jedhe, "Waaqni Shaadraak, Meešaak, fi Abednegoo haa eebbifamu; inni ergamaa isaa ergee tajaajiltoota isa irratti amanatan oolche; isaanis dubbii mootichaa diiganii, qaama isaanii dabarsee kennan; kunis akka isaan Waaqa mataa isaanii malee waaqa biraa tokko illee hin tajaajille yookaan hin waaqeffanneef." Daani'el 3:26–28.

Achiis Nebukadnezaar labsii biraa baase. Labsiin sun labsii dhumaa bara mootummaa isaatiin kennamu kan guyyoota dhumaa agarsiisuudha. Inni labsii du'aa baasa; kunis yaalii isaa dadhabaa Waaqa mootummaa waaqaa ol kaasuu keessatti, dhugumaan fakkeenya raajii labsii du'aa dhuma addunyaa irratti kennamuuti. Nebukadnezaar, mootii dhuma addunyaa irratti argamu bakka bu'ee, fakkeenya mootota kudhanii bineensaa warra sagaagalummaa ejjituu Roomaa wajjin raawwataniti. Haala raajii keessatti labsii itti aanu labsii du'aati; Nebukadnezaaris yeroo ofii isaatiif labsii utuu baasu iyyuu, dhugumaan labsii dhumaa gamtaa sadii guyyoota dhumaa keessatti ta'e bakka bu'a. Labsiin sun labsii du'aa yeroo balballi araaraa cufamee booda hojii irra ooluudha; garuu saba Waaqayyoo irratti gonkumaa hojii irra hin oolu.

> Kanaaf ani seera baaseera; ummanni, sabni, afaan kam iyyuu, kan Waaqa Shadraak, Meeshaak, fi Abednego irratti dubbii dogoggoraa dubbatu, caccabee ni kutama; manneen isaaniis tuullaa xurii ni ta'u; sababni isaas, Waaqa akkanaatti oolchuu danda'u biraan hin jiru. Ergasii mootichi Shadraak, Meeshaak, fi Abednego biyya bulchiinsa Baabilon keessatti ol isaanii ni guddisse. Daani'el 3:29, 30.

Amma kutaa galmee keessatti boqonnaawwan sadan jalqabaa Daani'el irraa ga'aa ta'e kaa'anneerra; kanaafuu amma yaada keenya boqonnaa afraffaa fi shanaffaa irratti jalqabuuf qophoofneerra; boqonnaawwan kunis seera raajii "deebisanii bal'isuu" jedhuun mootummaa qabu. Daani'el boqonnaa afraffaa bara 1798 fi jalqaba bineensa lafaa adda baasa; Daani'el boqonnaa shanaffaa immoo seera Dilbataa, akkasumas dhuma bineensa lafaa yeroo inni akka jawwee dubbatu adda baasa. Ergaa maleekota sadii irratti ijaarsa dhaabuuf, boqonnaawwan lamaan kun boqonnaawwan sadan jalqabaa wajjin "sarara irratti sararaan" walitti fidamuu qabu. Dhugaa kana irraa kan ka'e, jalqaba seera "sarara irratti sararaan" jedhu of eeggannoodhaan hiikuu keenya ta'a.

Mata duree keessatti itti fufna.

> “Baalshaazaar fedha Waaqayyoo beekuu fi gochuu keessatti carraa hedduu argatee ture. Inni abbaa isaa Nebukadnezaar hawaasa namootaa keessaa ari’amuu isaa argee ture. Sammuun mootichi of tuulummaan itti boonuu, Isa isa kenneen irraa fudhatamuu isaa argee ture. Mootichi mootummaa isaa keessaa baafamee bineensota lafa keessaa wajjin akka jiraatu taasifamuu isaa argee ture. Garuu jaalalli Bashaazaar bashannanaa fi of ulfeessuu barsiisa inni matumaa dagachuu hin qabne haxaawee ture; innis cubbuuwwan warra murtii adda ta’e Nebukadnezaar irratti fidee wajjin wal fakkaatan hojjete. Inni carraawwan gaarummaadhaan isaaf kennaman balleesse; dhugaa beekuu keessatti carraawwan harka isaa keessa jiran fayyadamuun dagate. ‘Akkan fayyuuf maal gochuu qaba?’ jechuun gaaffii mootichi guddaan garuu gowwaan ta’e loogii malee bira darbe.” Bible Echo, April 25, 1898.